

Telegraful Român.

Apare Marți, Joia și Sâmbăta

ABONAMENTUL:

Pentru Sibiu pe an 14 cor., 6 luni 7 cor., 3 luni 3 cor. 50 fil.
Pentru monarhie pe an 16 cor., 6 luni 8 cor., 3 luni 4 cor.
Pentru străinătate pe an 24 cor., 6 luni 12 cor., 3 luni 6 cor.

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației tipogr. arhid., Sibiu, str. Măcelarilor 45.

Correspondențele

să se adreseze Redacției «Telegraful Român», str. Măcelarilor Nr. 45.
Scrisori nefrancate se refuză. — Articoli nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE:

Pentru odată 14 fil., — de douăori 24 fil., — de trei ori 30 fil.
rândul cu litere garmond.

Interesele Ardealului.

Totdeauna, când ni s'a dat ocaziune, am spus pe față și fără incunjur, că cei ce se bat cu gândul se iee Ardealul, fie fugari dela noi, fie politicieni de frunte din regatul român, nu ne fac nouă, celor din Ardeal, nici un bine, ci din contră, ne agravează numai situația și ne împedecă se ajungem și la puținul «mai bine», la care credeam noi că vom putea ajunge după războiu. Acelaș lucru îl constată acum și «Moldova» din București, într'un articol, în care stabilește rezultatele politicei rusofile din România din punctul de vedere al intereselor Ardealului astfel:

Baza politicei noastre externe, dela izbucnirea războiului, o formează Ardealul. Apărarea intereselor Ardealului și a Românilor din țările de sub stăpânirea austro-ungară constituie singura preocupare a politicei noastre externe, atât a celei urmărite de guvern, cât și a celei preconizate de opoziția federalistă, de toți patrioții rusofili.

Din cauza Ardealului și sub pretextul de a servi interesele Ardealului românesc am schimbat orientarea politică externă de până acum, și din amicii Austro-Ungariei și ai Germaniei am devenit inimizii acestor puteri și amicii entuziaști ai Rusiei.

Pentru Ardeal am sacrificat deci Basarabia, o veche țară moldovenească, pentru a servi Ardealul am sacrificat interesele statului român la gurile Dunării, de dragostea Ardealului ne-am împăcat cu ideea unei stăpâniri moscovite exclusivă și pe Marea-Neagră și la Constantinopol.

Deci am sacrificat interesele cele mai evidente ale statului român, viitorul acestui stat l-am periclitat pentru Ardeal. Și tot pentru Ardeal am dus o politică economică, care se soldează cu pierderi de sute de milioane, cu mizeria întregii populațiuni din România, cu ruina eminentă a întregii clase de agricultori.

Față cu toate aceste sacrificii, ce ne-am impus pentru interesele Ardealului, scump inimilor tuturor Românilor, este credem la locul ei întrebarea: Cari vor fi foloasele reale, ce acest Ardeal atât de încercat va trage din toată politica externă actuală a statului român? Este, credem noi, nevoe de a face de pe acum un bilanț al câștigurilor reale, pozitive, ce va trage Ardealul din atitudinea noastră.

Dacă vom căuta a face cu calm, cu sânge rece, cu rațiunea cumpănită acest bilanț al câștigurilor reale ale Ardealului, vom constata cu durere și cu surprindere, că acest bilanț se încheie cu un formidabil zero.

Da, toate sacrificiile economice ale țării, toată activitatea politică externă a guvernului nostru, toate renunțările la alte interese evidente și vitale, toată larma patriotică, tot sgomolul frazelor debitate de ligi, acțiuni, federațiuni, toate născocirile și minciunile debitate în ziarele noastre rusofile, în fine toate înjosirile noastre dureroase față cu moscovitismul cutropitor, — toate acestea nu au adus absolut nici un folos real Ardealului, ci din contră, au vătămat interesele pozitive reale ale Românilor din Ardeal.

Și este foarte clar, de ce am ajuns la acest trist rezultat: Am contat în toată politica externă a noastră pe o victorie rusească, informați cu desăvârșire greșit, am contat pe o slăbiciune a Austro-Ungariei și pe o desmembrare sigură a acestei împărății. În consecință am îndreptat toate silințele și toate speranțele noastre în această direcție, abandonând și sacrificând cu o grabă uimitoare alte interese vitale ale neamului pe fronturile celalalte.

Dar iată, că socotelile acestea, bazate pe date cu totul false, pe informațiuni cu totul superficiale și in-

xacte, — s'au dovedit greșite. Puterile centrale sunt victorioase! Austro-Ungaria, acumă după 17 luni de crâncen războiu, e mai tare ca ori și când, și nu mai pomenește absolut nimeni de desmembrarea ei. Chiar dușmanii puterilor centrale nu mai vorbesc acum de cuceriri din trupul Germaniei sau al Austro-Ungariei zdrobite, ci vorbesc numai de restabilirea Belgiei, a Sârbiei, de redobândirea nordului Franței, a Poloniei, Lituanei, Curlandei, de apărarea Egiptului etc. Și dacă ar mai putea urma, prin imposibil, o înfrângere a puterilor centrale în desfășurarea viitoare a războiului, această înfrângere în orice caz nu mai poate aduce acea desmembrare a Austro-Ungariei, pe care o așteptau rusofiliile noștri.

Care va fi în astfel de situație viitorul Ardealului, viitorul Românilor din Austro-Ungaria și cum am servit noi (cei din regat) interesele neamului nostru din cuprinsul monarhiei austro-ungare? Toată politica noastră orientată, atât de greșit și unilateral îndreptată spre Rusia, care este înfrântă, a deservit interesele Românilor din Ardeal, în loc să le servească.

Statul român, ostil Austro-Ungariei și Germaniei, a renunțat de bună voe la rolul de apărător și protector al Românilor ardeleni și bucovineni, pe care l'ar fi obținut de sigur printr'un tratat amical, în cazul când România ar fi mers dela început cu puterile centrale, după cum a vrut să meargă Regele Carol I, dl Carp, dl C. Stere și alți oameni politici români mai bine informați decât grosul politicianilor franco și rusofili. Am renunțat de a căpăta concesiuni posibile pentru Români din Austro-Ungaria pe baza de cooperare cu această monarhie și am vrut să scăpăm pe acești Români prin război cu Austro-Ungaria, ca prieteni

ai Rusiei. Am greșit cu desăvârșire, și acumă trebuie să asistăm neputincioși la lupta ce începe din nou între maghiarismul șovinist și românismul nedreptățit.

Prin renunțarea la redobândirea Basarabiei, ce este posibilă, renunțăm de bună voe la o mărire și la o întărire considerabilă a statului român, ceea ce ar da acestui stat o greutate mai mare în echilibrul ce se va stabili împrejurul nostru; greutate, ce am putea arunca în balanță pentru apărarea fraților oprimați.

Dar am făcut și altă greșală și mai vătămătoare pentru Români de dincolo. Având pretenția nejustificată, că noi din regatul liber cunoaștem mai bine interesele Românilor din Ardeal decât conducătorii lor legali, localnici, am pornit o politică esternă rusofilă cu totul contrară cu politica întregului neam românesc din cuprinsul imperiului austro-ungar. Și pe câtă vreme Români ardeleni și bucovineni în întregimea lor s'au declarat sincer credincioși dinastiei de Habsburg și monarhiei austro-ungare, pe câtă vreme poporul român de dincolo și toți conducătorii lui, mitropolii, deputații, intelectuali de toate felurile, luptă cu credință pentru apărarea imperiului austro-ungar, pe câtă vreme 600.000 de viteji români își varsă sângele lor cu dărnicie pentru o cauză, despre care cred ei că este și a lor: în acelaș timp în regatul liber român se lucrează cu patimă și orbire pentru a desavua toată politica adoptată de Români de dincolo, pentru a zădărnici în mod ușuratic și revoltător roadele ce sper a le obține România din Austro-Ungaria cu prețul sângelui vărsat în Polonia, Sârbia și pe Isonzo.

Panglicăriile debitate la Dacia sau în parlament, palavrele pseudo-patriotice-rusofile din ziarele ce pretind a nu avea decât interesul Ar-

FOIȘOARA.

Intru memoria unui erou.

„Se va scula neam peste neam și împărăție peste împărăție“.
(Lucă, cap. 21 st. 10).

Multe și grele au trebuit să fie păcatele noastre, pentru ca tocmai acum să se împlinească aceste cuvinte ale Mântuitorului nostru Iisus Cristos. Pentru-că altă cauză nu a putut fi, ca tocmai în contra noastră și în contra aliatului nostru, în contra domnitorilor cari s'au silit totdeauna și din tot sufletul să susțină pacea Europei, să se ridice atâta dușman. Tare a trebuit să se manie Dumnezeu pe noi, pentru ca în vara anului trecut deodată 7 împărății să se scoale în contra noastră și în contra aliatului nostru. Mare și groasnică furtună s'a descărcat asupra capetelor noastre.

O urmare a acestei furtuni este și împrejurarea, că cei din comuna noastră și câțiva din comunele vecine ne-am adunat astăzi la această casă, ca să dăm cinstea din urmă unui bărbat, care a murit moarte eroică pe câmpul de luptă, apărându-și patria, moșia și vatra casei sale, unde s'a născut și a crescut.

Iubiți și jalnici ascultători! Intrunirea noastră de astăzi s'a făcut la dorința ma-

mei, care își deplânge pe unicul ei fiu, și a soției intristate, care în lipsa soțului ei se sînte acum streină în locuința, unde a petrecut peste 12 ani o viață conjugală în ferice deplină. Atât mama, cât și soția, știu, că iubitul lor răposat a fost înmormântat în toată regula de preotul militar respectiv, totuș făcându-i o cruce de peatră, pe care să o ridice în cimiterul bisericei noastre de aici, au cerut să i se facă răposatului slujba înmormântării și la casa lui proprie.

Vă veți întreba iubitorilor în cugetul vostru: bine, slujba înmormântării o auzim, crucea o vedem, dar unde este mortul? Ce înțeles are slujba înmormântării fără mort și ce rost are ridicarea crucii în cimiterul bisericei de aici, pe când trupul răposatului e așezat în depărtare de sute de kilometri, în pământul dușmanului? Eu ve zic, iubitorilor, că da, slujba aceasta are rost. Are, pentru-că de și trupul acela, pe care îl deplângem toți, de fapt nu este aici și nu-l putem vedea cu ochii trupești, îl vedem totuși cu ochii sufletesteți, ca și când ar fi în mijlocul nostru, de oarece chipul lui este întipărit în inimile tuturor aceora, cari l'am văzut și l'am cunoscut și este întipărit mai cu seamă în inima mamei și a soției sale.

Săvârșirea slujbei înmormântării și a doua oară e motivată prin aceea, că în loc de a ne ruga lui Dumnezeu pentru odihna iubiților noștri răposăți odată, putem să ne

rugăm de 2-3, sau de nenumărate-ori, căci nu greșim, ci ne împlinim o datorință sfântă față de răposăți.

Că crucea se ridică aici, iar trupul răposatului este așezat în țară depărtată, încă nu e lucru nou, ci obicinuit la noi, pentru-că și azi vedem cruci de peatră ridicate întru aducerea aminte a unor bărbați căzuți pe câmpul de luptă din anul 1866 ori morți de moarte naturală în țară streină. Apoi depărtarea dintre cruce și mormânt încă nu se poate lua în seamă pe lângă nemărginire. Uitați-vă la această cruce și în hipuți-vă mormântul răposatului departe în Polonia rusească. Așa e, că privindu-le cu o hîsufletești le vedeți pe amândouă deodată? Unde este dară depărtarea?

Jalnică soție și intristată mamă! Împăcați-vă cu soarta și conțeniți plânsul, pentru-că așa a voit Dumnezeu, ca fiul, respective soțul vostru, să cadă jertfă pentru o altă mamă, care are drept nefermuit asupra fiilor sei, asupra noastră a tuturor.

Pentru ca să mă puteți înțelege, care a fost și este aceea mamă, vă întreb: de ce are omul lipsă, ca să poată trăi pe pământ? Oare nu este așa, că de locuință, îmbrăcăminte și hrană? Și pe ce cale le primim noi aceste dela Dumnezeu? Piatra, lemnele și fierul, la zidit de case, ni le dă Dumnezeu din pământ. Animalele casnice, cari ne dau îmbrăcăminte și hrana, se hrănesc din pământ. Hrana principală, pă-

nea cea de toate zilele și celalalte, asemenea ni le dă Dumnezeu din pământ, iar sosindu-ne ceasul din urmă, tot pământul este acela, care ne primește și odihnește în sinul seu oasele obosite de sbuciumările vieții acesteia. Vedem deci, că Dumnezeu toate cele de lipsă ni le dă din pământ. Prin urmare fără pământ nu putem trăi. Și fiindcă fără de pământ nu putem trăi, trebuie să apărăm chiar și cu viața pământul acela, pe care l'am moștenit dela părinți, moși și strămoși, pământul în care ei se odihnesc și pe care se află neamul nostru de 1810 de ani, ca precum l'am primit noi întreg și neștirbit, tot așa să-l lăsăm și noi moștenire urmașilor noștri.

Pământul acesta este mama răposatului și a noastră a tuturor. Și când în vara anului trecut a simțit povara celui dintâi pas dușman, pământul acesta fără de limbă, patria a strigat:

Săriți voinici la hotare,
C'au intrat dușmanii'n țară!

Cel dintâi țipet al mamei l'a auzit Majestatea Sa, bunul nostru împărat și rege și îndată a chemat pe voinicii popoarelor sale, ca să-i sară întru ajutor. Și glasul Majestății Sale a aflat răsunet în toate inimile supușilor, căci toți din toate părțile au alergat sub steag, gata de a-și jertfi viața pentru salvarea patriei.

dealului în vedere, nu sunt în momentele de față decât argumente ce se dau acelor elemente sovuniste maghiare, ce caută pretexte noi pentru a zădărnici roadele unei politici atât de juste, atât de înțelepte, atât de reale ale Românilor din Austro-Ungaria. *Rusofilismul nostru regretabil a deservit interesele neamului românesc întreg!*

Din partea noastră n'avem se adăugăm nimica la aceste păreri corecte, decât numai dorința, ca greșelile din trecut se fie cât mai curând reparate, prin acceptarea din partea tuturor factorilor chemați din România a unei politici esterne, care să ne poată fi și nouă de folos. Căci încă nu e târziu! Basarabia mai poate fi luată de bravele trupe române. Iar de dorințele unei Românie mărite cu Basarabia, mai curând se va ținea cont în conferința de pace ce va urma după războiu, când va putea fi vorba și de noi, României din Austro-Ungaria, decât de dorințele unei Românie eșite din războiu eventual mai mică decât Bulgaria.

Se deschid granițele. Dela biroul telegrafic ni se comunică, cumcă după lungi pertractări, începute înainte cu o lună, s'a legat contract între reprezentanții Germaniei și ai Austro-Ungariei, de o parte, și comisiunea pentru vânzarea de cereale din România de altă parte, în înțelesul căruia Germania și Austro-Ungaria cumpără din România cincizeci de mii de vagoane de diferite cereale: grâu, cucuruz, fasole etc. După luarea acestora în primire, e plănuită și legată învoeala și cu privire la alte cincizeci de mii de vagoane de cereale, cumpărate tot pe seama Germaniei și a Austro-Ungariei. Aducerea lor se va face parte cu trenul, parte pe apele Dunării.

Pentru pace. În consiliul federativ al Elveției a adresat un membru al partidului social-democrat (Greulich) interpelare, cerând răspuns la întrebarea următoare: «E aplecat consiliul federativ, ca singur, ori împreună cu guvernele altor țări, să-și ofere serviciile beligeranților, în interesul legării grabnice a armistițiului și al începerii pertractărilor de pace?» În numele consiliului federativ a răspuns imediat consilierul Hoffmann, că apreciază pe deplin dorința exprimată, dar crede, că o intervenție ar putea se fie numai păgubitoare ideii păcii, câtă vreme beligeranții înșiși nu sunt încă pătrunși de necesitatea sistării ostilităților. Când se va ivi momentul acesta, consiliul federativ al Elveției va interveni, pentru că urmărește cu încordată atenție des-

Greu a mers la început, pentru că nu eram gata de războiu. Majestatea lor, Regele nostru și Împăratul german, voind să aplece pe supușii lor de nenorocirile războiului, nutreau încă nădejdea, că în cele din urmă totuși se va putea ajunge la o înțelegere pașnică. Dar dușmanii îngâmfăți și lacomi s'au aruncat pe neașteptate asupra noastră, așa, că am fost siliți să primim și noi arma în mână și să ne apărăm, ca să nu cădem robi.

Mare furtună s'o descălecat asupra capului nostru. Lumea întregă credea, că cele 7 împărății nu vor avea de lucru nici 1/2 de an cu noi. Dar s'au înșelat toți și mai cu seamă dușmanii noștri. Pentru că dacă furtuna curăță aerul, primejdia aceea mare care ne amenința cu perire, ne-a curățit inimile noastre de toate cugetele rele, având toți un singur cuget, — apărarea patriei și înaintarea rugăciunilor ferbinti către Dumnezeu, ca să ajute fiilor, fraților și părinților duși în războiu, ca să biruiască pe dușmani și să se întoarcă întregi și sănătoși acasă. Aceste rugăciuni și mai cu seamă împrejurarea, că toți fiii patriei, fără deosebire de neam, au ținut unul cu altul ca frații cei buni și s'au luptat ca un singur om, — a mutat mânia lui Dumnezeu, care ne-a dat ajutorul lui cel puternic, cu care nu numai că am scos pe dușmani din patrie, ci i-am împins în țara lor și am cuprins o mare parte din ea,

voltarea lucrurilor și s'ar simți fericit, dacă mica Elveție, condusă de simpatiiile, cari o leagă de toate puterile beligerante, și rămânând credincioasă poziției ei tradiționale de stat neutral, ar putea se contribue fie și numai în cea mai modestă măsură la restabilirea păcii durabile, atât de mult dorite. — Răspunsul a fost luat la cunoștință, fără discuție, convinși fiind toți cei de față, că suntem încă departe de a ne gândi la — pace.

In chestia „Anconei”. La Viena a sosit și a fost înmănată ministrului nostru de externe, baronului Burian, a doua notă a statelor unite americane, ca răspuns la răspunsul monarhiei noastre în chestia «Anconei». Se svokește, că nota aceasta a doua e ținută într'un ton mai preventiv decât cea dintâi, ceace dovedește, că cei din America au înțeles și s'au convins, că de amenințările lor nu se spărie nime, nici la Berlin, nici la Viena. Vaporul «Ancona», care a fost scufundat de flota noastră austro-ungară, a fost un vapor italian, și statele unite americane cer satisfacție și despăgubire numai pe motivul, că unii dintre călătorii aflători pe vapor ar fi fost americani. Scufundarea vaporului s'a făcut din vina comandantului seu, care nu a observat cu strictețe regulile maritime. Monarhia noastră nu ar fi deci datoare se deee nici o despăgubire; fiind însă vorba de înecarea și a unor cetățeni din stat neutru, ministrul nostru de externe s'a declarat gata se între în pertractări pe tema aceasta. Nota a doua americană, despre care e vorba, e o apropiere de acest punct de vedere. Conflict deci nu va fi între monarhia noastră și statele unite americane.

Din România.

Proiectul de răspuns al camerei române.

Atât la senat, cât și în cameră, decurg desbaterile în București asupra proiectului de răspuns la mesajul tronului. Proiectul senatului l'am publicat mai înainte, iar proiectul camerei îl publicăm de astădată. E compus astfel:

«Sire! În situațiunea gravă, creată prin întinderea războiului în jurul fruntariilor noastre, adunarea deputaților, cu conștiința depășită a îndatoririlor ce i se impun, răspunde așteptărilor comune ale țării și tronului, purtând în mintea și inima sa unica și neadurmita grijă a apărării intereselor superioare ale României.

Insuflețită de cel mai cald patriotism și pătrunsă de răspunderile unei situații fără seamă, adunarea deputaților va ști să cinstească tradițiile și să asigure viitorul României, inspirându-se sincer de la conștiința poporului pe care îl reprezintă.

Sire! Stăpânită de aceste simțeminte, adunarea deputaților continuă să acorde guvernului încrederea desăvârșită pe care

Pecând credeam, că se apropie timpul, ca dușmanii să ceară pace, — pe semne nu ne-am ispășit în deajuns păcatele noastre, iată că se mai ridică în contra noastră o împărăție, Italia. Cu aceasta aveam contract și noi și Germaniei, ca în vreme de primejdie să ne ajutăm împrumutat. Mai marii acestei țări iose au rupt legăturile, și în loc să ne ajute, au sărit și ei asupra noastră. Da! Dumnezeu, care și prin certare binele omului îl voește, ne-a ajutat, căci cu o armată mică am ținut și ținem în loc și azi o armată italiană de 10 ori mai mare decât a noastră cea de acolo, așa, că după o luptă de 6 luni de zile Italianii au pierdut peste 500 000 de oameni și n'au cuprins dela noi nimic. Decurând ne-a mai dat Dumnezeu un ajutor, pe Bulgari, semn că i s'a imblanzit mânia. Cu toate acestea, suntem și acum numai 4 contra 7 dușmani. Deci grea muncă ne mai așteaptă și numai nădejdea în Dumnezeu, ținerea la oaltă a tuturor fiilor patriei, fără deosebire de neam, și simțul de jertfă în bani și sânge ne pot ajuta ca să leșim biruitori și să silim pe dușmani la pacea mult dorită de toți. Dar fiindcă dușmanii sunt îndărătnici și nici de cum nu voesc încă pace, trebuie să-i silim, iar până vom putea ajunge ca să-i silim la pace, avem să aducem încă multe jertfe. O astfel de jertfă este și fiul tău, ja'nică mamă. Înțelegem durerea te, dar trebuie să te mângâi și să te liniș-

ascultând dorințele reale ale țării, s'a hotărât din primul ceas s'o dea acțiunii lui prevăzătoare și prudente, călăuzită de interesele noastre proprii. Astfel ea va cere și va incuviința proiectele de legi și creditele ce guvernul li va supune pentru a face față împrejurărilor și în deosebi acele, cari vor avea de obiect îndestularea nevoilor iubitei noastre oștiri.

Astăzi, când situația ce se cuvine României se întemeiază mai mult de cât ori când pe puterea ei armată, adunarea deputaților nu va refuza nimic oștirii, de forțele și de vitejia căreia leagă cu mândrie și cu încredere soartea țării.

Sire! Încrăzătoare în viitorul pe care-l pregătește României unirea noastră sufletească, adunarea deputaților într'un singur glas zice:

Să trăiți, Sire!

Să trăiască M. S. Regina!

Să trăiască A. S. R. Principele moștenitor și întreaga Familie Regală!

Să trăiască România!

Domnul Marghiloman aprobă politica guvernului.

În ședința de Marți a senatului a luat cuvântul și domnul Ales. Marghiloman, șeful partidului conservator și în vorbirea rostită s'a declarat aderent al politicii guvernului. Resumăm pe scurt vorbirea sa după cum urmează:

O discuție la adresă nu are toată însemnătatea acului politic decât atunci, când poți aduce în discuție toate actele politice la ordinea zilei.

Azi sunt în discuție două chestii de inegală valoare: politica externă și politica economică.

Politica externă n'o putem discuta, fiindcă guvernul nu ne face nici o comunicare. El împinge scrupulul așa de departe, încât nu răspunde chiar la întrebări speciale, cari vin numai în atingere cu politica externă.

Eu împărtășesc această atitudine, fără să mi se poată zice, că semnez la capitularea libertăților parlamentului.

Acolo, unde s'a luat o hotărâre, acolo unde s'a declarat un război, acolo guvernele se pot ajuta cu parlamentul. Noi n'am luat o hotărâre.

Situația țării e o situație de fapt. Consiliul de Coroană dela Sinaia a luat o hotărâre, în fața căreia toți s'au închinat.

Istoria ne învață, că războaiele sunt rezultatul unei situații date, iar nu datorite oamenilor.

Deci guvernul nu poate vorbi. Sunt chestiuni, cari mișcă așa de adânc. S'a făcut aci o descrițiune, care nu leagă, dar care ne mișcă pe toți adânc.

S'a făcut un rechizitoriu împotriva unei puteri vecine. Dar atunci îți sugerează întrebarea: suntem oare siguri, că în alte părți locuite de Români ei o duc mai bine? Și iată posibilitatea de a încrimina altă putere vecină. Ei, la ce folos? Nu încriminez pe nimeni, fiindcă nu-mi iau acest drept.

Să stăm ațintiți numai la statul român, fiindcă în cazul când această rădăcină se va sdruncina, pentru toate ramurile va fi rău. (Aplauze prelungite.)

Noi, conservatorii, cari am rămas credincioși partidului, cu riscul de a mai auzi oratori ca dnul Șuculescu, spunând, că numai partidul liberal poate face ceva în țara aceasta, cu acest risc vom da concurs guvernului.

tești, pentru că așa a fost voea lui Dumnezeu. Sau doară crezi, că numai tu ești lipsită de fiu? Din 12 milioane de oameni cari se bat pe uscat și pe apă, câți vor fi perit până acum dintre ai noștri, dar apoi dintre ai dușmanilor? Câte mame și câți părinți și copii nu vor plânge după iubiții lor reposați?

Împrejurarea, că fiul tău își doarme somnul de veci în pământ străin să nu te supere, deoarece după cum zice sfântul Ioan Gură de aur: pe pământul lui Dumnezeu în tot locul suntem acasă. Iar ce privește nedumerirea, că fiul tău va fi înmormântat într'un mormânt cu mai mulți la oaltă, lucrul acesta asemenea să nu te supere, ci mai mult să te mângâie, căci fiul tău nu e singur în acel pământ străin.

În sfârșit îți mai zic odată jalnică și tristă mamă: mângâie-te, pentru că fiul tău n'a murit! Cât va trăi sămânța nemuritorilor din împărăția noastră și a fraților germani, de azi încolo numele fiului tău în fiecare an va fi pomenit în rugăciunile milioaneilor de oameni, cari ne vor urma. Iar în ziua judecării din urmă, sufletul fiului tău fără a fi întrebă de cele ce a făcut în viață, va fi pus dea dreapta, pentru că tot cece moare pentru patrie, plăcut lui Dumnezeu este.

Ieronim Uieș
paroh.

Avem această atitudine, fiindcă avem convingerea, că guvernul nu va putea ținea seamă decât de o politică de fapte.

N'avem de făcut acum învinuiri pentru greșeli, cari s'au făcut și cari se vor mai putea face. România are un export de cereale. Nu e o exagerație a crede, că acest export dacă ar fi fost organizat, ar fi dat pentru România un câștig de 1 miliard 220 milioane. Am pierdut acest folos.

Suntem într'o perfectă stare de interdicție de export. Când ni avut o recoltă de 3 ori mai mare decât consumația internă, interesul României era să neguțătorească intensiv situația ei de neutralitate, fără a ne fi putut aduce un dezagrement din aceasta.

Statele nu pot duce un războiu decât dacă au parale. Acest capital l'am fi avut pentru cazul probabil, când eventualii noștri aliați ne-ar fi putut trece ajutorul lor.

România nu trebuie un moment să înceteze de a se pregăti în virtutea întâietății ei în Balcani.

Și un moment ea nu trebuie să neglijeze această neguțătorie. Cred că se gândeste guvernul, că dacă vre-odată va contracta angajamente, rezultatele trebuie să fie așa de strălucite, încât să poată amnestia sacrificarea intereselor noastre economice.

Vorbind asupra interdicției exportului oratorului spune: Sau aceste măsururi au fost luate spre a se deschide anumite ventile?

S'a acordat unui personaj politic un mare număr de vagoane. N'am nevoie să spun, că acel personaj nu e liberal și nici conservator.

Dl C. Cociășu: E conservator democrat. (Iaritate).

Voci: Il cunoaștem!

Dl Al. Marghiloman: În același timp alte depozite mai vechi se strică la graniță. La funcționarea arbitrală a venitelor s'a adăugat alta, a vagoanelor, și astfel în locul comerțului corect s'a instituit comerțul clandestin și imoral al vagoanelor. (Aplauze prelungite pe toate băncile).

Eu dau aci alarma și dacă e vorba ca operațiile să continue, e bine să se stabilească responsabilitățile.

Vom colabora cu întreaga râvnă a binelui la întărirea morală și materială a armatei noastre. Ne asociem din toată inima la urarea pe care o face dl raportor, pentru zile senine și domnie mândră, Regelui nostru Ferdinand I. (Aplauze).

Senatul a votat proiectul de răspuns, în ședința de Joi, cu 72 voturi contra 16, voturile rusofililor.

Inceputul bisericii noastre.

De Gh. Maior.

Peste viața noastră de popor au trecut cu seninul, dar mai des cu furtuna lor, optprezece veacuri încheiate. În cursarea lor singura mângâiere și singurul luminător ni-a fost biserica, această instituție în adevăr divină. Dela ea pornia viața noastră omenească dela ea a pornit viața noastră națională; duhul ei ne-a ocrotit în multe primjii, turnându-ne nădejde și tărie; la povăța ei și sub auspiciile ei am clădit tot, ce avem mai traic. În mijloc am avut și avem biserica noastră, iar de jur împrejur — zice dl Iorga — stă munca și suferința noastră, stăm noi.

Încercând deci să-i cunoaștem trecutul, înseamnă, că vrem să ne cunoaștem pe noi.

Nu va fi deci fără de interes să primim îndepărtatul trecut: Inceputul bisericii noastre — cu ajutorul rezultatelor mai nouă.

Soartea a vrut, ca Români să nu aibă nici un document, care să vorbească cu hotărâre despre viața lor din primele timpuri. Așa, am fost siliți să ne învâțăm trecutul din analogii și combinații, dintre cari unele mai norocoase, altele mai puțin. Între asemenea împrejurări nu ne miră de loc, că unii, — ca Filaret Scriban, — au putut afirma, că noi am primit cuvântul Evangheliei dela Apostolul Andrei, care ar fi trecut prin părțile noastre, deși Români pe vremea Apostolilor e anacronism. Intemeietorii școlii ardelenne, Șineai, Micu și Maior susțineau, că noi am fost încreținați indirect de Apostolul Petru, prin coloniștii aduși din Rome. Mai aproape de adevăr judeca Dimitrie Cantemir, care zice că noua religie, fiind persecutată în Imperiul roman, la noi s'a putut răspândi numai după declararea ei de religie de stat. Dobrescu însă credea, — mai înainte, — că biserica noastră s'a întemeiat de către soldații aduși din Azia, ca să mărețeze cele două legiuni stabile din Dacia. Alții, ca Golubinsky și Chac, erau de părere, că noi am primit creștinismul dela Bulgari. O părere mai bine documentată are însă dl Parvan. În „Contribuțiuni epigrafice la istoria creștinismului daco-român” ne spune, că în Dacia Traiană au existat creștini în nu-

măr restrâns și înainte de anul 270, dar adevărata încreștinare se face între anii 350 și 450.

O presupunere e însă comună la toți și se prezintă ca un lucru sigur: „Credința noi n'am primit-o din porunca unui stăpân, trecând într-o bună dimineață prin apa unei gârle și ieșind pe celălalt mal botezați, — ci biserica ni s'a înfruptat, împreună cu limba, pe încetul, în sute și sute de ani“.

Numele Crisost era cunoscut de vreme în Dacia. E drept, că mărturii istorice direct despre acest fapt n'avem aproape de loc. Dar din câte sunt se pot scoate încheieri destul de hotărâtoare. De n'am avea nici una, presupunerea existenței creștinismului într-o măsură restrânsă ar fi o necesitate logică. Împreună cu noi a trăit însă limba, și ce nu ni s'a păstrat în scris, ni-a crutat ea. „Elementele fundamentale ale credinței creștine la noi poartă numiri de origine latină, cari prin înfățișarea lor arată“,² „că datează din epoca de formație a limbii“,³ dinainte de veacul al VIII-lea, când ea a trebuit să fie formată.

Creștinismul exista în provinciile, cu cari Dacia sta în legături economico-culturale, din timpuri mai vechi.

Încă Apostolul Pavel amintește, că a trecut prin Illyrie, iar învățăcelul lui, Tit, a fost episcop în Salonae (Dalmatie). După știrile acestea ținutul illyro-dalmatin era creștin din veacul I.

După unii însă Pavel poate n'a călcat nici când pe pământ illyric; iar vestea cu Tit e luată din tradiție. Afară de aceste două mențiuni îndoelice, despre încreștinarea pământului ținut n'avem altă știre până la 325, când întâlnim primul episcop în Scupi.

În veacul al II-lea întâlnim comunități în mai multe orașe ale peninsulei balcanice. Între alte centre creștine în această vreme Harnack constată în Tracia *Bisoniul* și ne spune, „că în Tracia trebuie să fi existat mai multe biserici înainte de 325; dar cele mai multe părți ale peninsulei nu pot să fi avut până la acest an, decât o populație creștină rară“ și aceasta numai la orașe.

Centrele comerciale și cu deosebire porturile au fost cele dintâi locuri cu populație creștină în un ținut. Aici se întâlniau oameni din toată lumea cunoscută pe atunci, aici făceau cunoștință cu mișcările mari ce domniau în imperiu. „Marea, — zice dl Iorga, — era priincioasă și circulației mărfurilor și străbaterii ideilor“.

Forma și limba în care se făceau cunoscute nouă învățături, până către veacul al IV-lea, era greacă, cum tot greacă a fost și la Roma în vremea acesta.

Cu anul 325 însă știrile ni se sporesc. Cu sinodul de la Niceea încep date mai precise despre soarta bisericii din peninsula. La sinodul din Niceea în parte, și apoi la cel din Sardica (344 și 347?) biserica are reprezentanți de la Marea-Adriatică dealungul Dunării până la Marea-Neagră. La starea înfloritoare a bisericii din peninsula sigur a contribuit mult domnia lui Constantin cel Mare, dar mai mult a ajutat situația geografică culturală. Țărâmurile dalmatine erau legate de cel dela răsărit prin *drumul cel mai umblat*, care pornia din Italia, din Aquileia și trecea între altele prin Salonae și Sirmium.

Săpăturile făcute în Salonae, pe lângă știrea amintită, ne dovedesc existența unei comunități creștine în veacul al II-lea. Tot așa pe țărmulul Mării-Negre, *poate din veacul al III-lea*, — cum zice dl Iorga. De aici s'a putut răspândi creștinismul dealungul drumului amintit. Dar poate, că propagarea sa se fi făcut „de nevoie chiar cu ajutoarele foarte energice și eficace ale puterii publice“ (Pârvan). Bunea crede, că a contribuit mult la răspândire și biserica din Tessalonica, cu autoritatea originii ei apostolice.

Panonia în veacul al IV-lea încă număra câteva comunități bisericesti puternice. Dacia Traiană așadar după 325 era încunjurată de ținuturi, în cari biserica era în floare.

Creștinismul, dezvoltat atât de puternic în fața Daciei, n'a putut să nu străbată și în ea, câtă vreme stătea în legătură economică culturală cu imperiul.

Însă faptul, că numai în veacul al IV-lea dăm de comunități creștine în ținuturile amintite, nu ne îndreptățește să afirmăm, că n'ar fi existat acolo creștini și înainte de 300. În Dacia nu găsim comunități nici după 300 și nici chiar la 400, dar creștinii au fost chiar înainte de 270. E o necesitate logic-istorică să susținem, că a pătruns și aci glasul evangheliei din timpurile prime. Colonizii, negustorii, meseriașii, militarii, erau în majoritate orientali. Mărturiile literare, e drept, se contrazic în acest punct. Tertulian zice pe la 200, că

numele lui Crisost se rostește de cele mai îndepărtate neamuri, ca Sarmatii, Dacii și Germanii. Cu câteva decenii mai târziu Origen îl combate și ne spune, că neamurile amintite de Tertulian nu cunosc cuvântul evangheliei.

Dar existența învățaturii celei nouă ni se confirmă pe altă cale.

În Napoca (Cluj) s'a găsit o inscripție săpată pe un sarcofag de peatră. Cuprinsul inscripției e următorul: Aici e înmormântată Aurelia Marina, fiica veteranului Aurelius Marinus. Iar tatăl, Babus, din pietate așează (posuit) acea inscripție. Se începe cu formula păgână: *Dis manibus*, dar sfârșește cu monogramul sfânt creștin: P și în el se află textul specific creștin: *Sit tibi terra levis* (fie-ți țărâna ușoară). Că persoanele cari le întâlnim aici, sânt creștine, nu mai încap îndoială. Ne rămâne să cercetăm, cine a putut fi acel Babus și în ce vreme a pus el inscripția?

Numele cari vin în inscripție sunt nume obișnuite la Sirieni. Și Babus a putut fi Sirian: căci Sirieni erau mulți în Napoca. S'a găsit o listă săpată în peatră a membrilor, cari au constituit în 235 colegiul Asienilor din Napoca. Între membri se distinge un sir întreg de Sirieni, cari erau parte soldați veterani, parte meseriași, mai mulți negustori. Iată că se explică și creștinismul veteranului Sirian Babus.

Inscripția lui Babus trebuie să dateze cam din vremea când s'a constituit colegiul amintit. Monogramul creștin pe de o parte, pe de alta înmormântarea, că în Roma pe atunci urmează doi împărați orientali, Severus Alexander, Sirian de naștere, și Philippus Arabs, cari s'au arătat binevoitori creștinilor, ne îndreptățește să punem data inscripției în jurul anului 235. Pe vremea acestor împărați a putut îndrăzni Babus să pună o inscripție creștină pe un mormânt din imperiul roman păgân.

(Va urma.)

NOUTAȚI.

Înaltă distincție. Pentru serviciile valoroase, dovedite în timpul războiului, Majestatea Sa Monarhul nostru a acordat comandantului militar din Sibiu, Excelenței Sale locotenentului de feldmareșal *Victor Niegovan* crucea de cavaler a ordinului Leopold, scutit de taxă, împreună cu decorația de război.

Zile de sărbătoare pentru soldații cari nu-s la front, conform unui ordin dat de ministrul de război, sânt următoarele: Pentru romano-catolici, unitari și evanghelici, zilele de 24 Decembrie după amiază, 25 și 26 Decembrie și 6 Ianuarie. Pentru cei de religie greco-orientală și greco-catolică, zilele de 6 Ianuarie n. după amiază, 7 Ian., 8 și 19 Ian. n. În aceleași zile sânt scutiți de servicii și cei din taberele de prizonieri, precum și lucrătorii în afară de tabere.

Contele Bienenrth Schmerling. Majestatea Sa a permis, ca fostul ministru președinte, contele Bienenrth, să poată lua numele răposatului său moș Schmerling și să poarte de aici încolo numirea de contele *Bienenrth-Schmerling*.

Inscrieri universitare. La universitatea din Budapesta se fac înscrieri pentru semestrul al doilea al anului școlar 1915—1916, începând din 7 Ianuarie până în 18 Ianuarie.

Plantațiuni. Ministrul ungar de agricultură a hotărât să înființeze plantațiuni de zarzavaturi (egume) lângă taberele de prizonieri, aflătoare în țara noastră. Plantațiunile vor fi cultivate cu ajutorul persoanelor din aceste tabere. Ear după război se vor susține mai departe, trecând în proprietatea particularilor, sau a societăților economice, în scop de a prevedea orașele cu zarzavaturi.

Cas de moarte. În Hanovera a răposat generalul *Emmich*, eroul de la Liege. La începutul războiului, în 6 August 1914, generalul O to Emmich a condus trupele germane peste frontiera belgiană. După un scurt asediu, a caprins cetatea Liege. El a fost primul, care a primit de la împăratul său decorația *Pour le merite*. În vremea din urmă medicul militar îi spunea să se cruțe. Emmich răspundea: Este război, și soldatul n'are să se cruțe. Moare în etate de 67 de ani.

† Sofroniu Roșca, paroh gr.-or. în Ungra, după scurte suferințe, împărtășit cu sfintele taine, după o viață de muncă curată, în al 71-lea an al etății și în al 47-lea al precției, s'a plecat marelui morții, redând Creatorului blândul său suflet în ziua de 22 Decembrie a. c. În mormântarea a avut loc în ziua de 12/25 Decembrie a. c., la orele 10 s. m. în cimitirul gr.-or. din Ungra. **Fie-i țărâna ușoară!**

„Pagini literare“ va fi titlul unei reviste, care cu începere de la 1 Ianuarie 1916 are să apară în Arad, în editura „Concordiei“, și sub îngrijirea domnului *Victor Staniciu*, directorul școlii civile de fete din Arad. Va avea colaborarea tuturor scriitorilor români din Transilvania și Ungaria.

Decorat. Domnul *Dr. Stefan Albu*, medic, fiul directorului gimnasiunii noastre din Brad Stefan Albu, aflător la front de la începutul războiului, a fost decorat cu medalia „Signum laudis“ pentru ținută vitejă în fața dușmanului.

Hymen. Joi, în 10/23 Decembrie și-a serbat cununia în cerc restrâns familiar domnul *Isidor Sevan*, absolvent de teologie din Gostila, cu domnișoara *Iuliana Nagy* din Sălișca.

Din Vințul de Jos ni se scriu următoarele: În biserica gr.-ort. română din Vințul de Jos a fost serviciu divin, împreună cu parastas, în 29 și în 30 Noembrie v. și a-nume, în 29 pentru ostașii căzuți pe câmpul de război, iar în 30 pentru odihna sufletului marelui Andreiu baron de Șaguna. În ambele zile a fost la biserică aproape întreg poporul. A celebrat bătrânul paroh *Nicolae Maniu*, asistat de capelanul sen *Iacob Stinea*. La smebele ocaziuni părintele *Maniu* a rostit câte o cuvântare corespunzătoare, dând povețe bune mamelor, să dea copiilor lor o creștere religioasă-morală, ca să devină membri folositori ai bisericii, neamului și ai patriei.

Flămânzirea nu se poate executa. Ziare italiene, care scriu despre nădejdele de pace, recunosc, că este imposibil a pune sfârșit războiului prin flămânzirea Germaniei. Aceasta este un lucru tot așa de exclus, ca și izbucnirea revoluțiunii, care să constrângă pe împăratul *Wilhelm* a cere pace. Asemenea speranțe fantastice sânt și naive, și periculoase, scrie *Secolo* din Milano.

La Cairo. În 10 Ianuarie, cum se vestește din Olanda, va pleca lordul *Kitchener*, însoțit de înalți ofițeri, la Cairo, ca acolo împreună cu generalul *Maxwell* să conducă operațiile militare egiptene.

Ospătar la un restaurant pentru ofițeri. Primii următoarele: O comandă dela etape intenționează a înființa un restaurant pentru ofițeri (în același timp și prăvălie pentru vânzare de alimente) în campanie, pe seama diviziei a 16-a din trupele armatei. Întreprinzătorul are să fie o persoană, care dispune de capital, spre a purta afacerea aceasta în regie proprie, cu sprijinul tuturor autorităților. După experiențele făcute, întreprinderea promise izbandă. Doritorii au să își înainteze oferta către intendantă comanda militară (Intendant des Militaercommandos) în Sibiu. Oferta are să fie însoțită de certificatul despre destoinicie. Termenul concursului este 31 Decembrie n. 1915.

Părăsesc insulele grecești? Din Atena se anunță, că trupele engleze și franceze, care ocupaseră insulele *Imbros*, *Tenedos* și *Lemnos*, au fost retrase. Cu toate acestea autoritățile civile engleze rămân și mai departe în insulele numite.

Mișcarea muncitorilor. În Moscova au început de nou tulburările muncitorilor în dimensiuni atât de considerabile, încât pentru sugrumarea mișcării au trebuit să se aducă trupe din *Basarabia*.

Mulțămilită. Rugăm pe toți cunoscuții și prietini! neuitatului nostru soț și tată *George*, cari în scris și cu graiu viu ne-au mângâiat în durerea noastră, să primească mulțămirile noastre. Veneta de jos, în 24/XII 1915. Văd. *Elisabeta Comaniciu* și fiul.

Correspondența asasinilor. În conacul dela *Belgrad* s'au găsit serșori numeroase, adresate de ofițerii sârbi asasinii către președintele *Petru Caraghiorghievici*, care trăea pe atunci în *Geneva*. Scrisorile se zice, că conțin arăcunte interesante privitoare la omorul părechi regale sârbești.

Căutând refugiu. Correspondentul de război al unui ziar din *Chicago*, după o petrecere de șapte săptămâni în *Sarbia*, *Muntenegro* și *Albania*, a sosit la *Roma*. Americanul a văzut cu ochii ultimele sfârșiri ale armatei sârbești și a însoțit câteva timp pe principele de coroană *Alexandru* și principesa *Elena*, călărind pe cai, într-o fogă sălbatică, prin *Muntenegro* la *Cetina*. Principele, după o călătorie de zece zile, însoțit de o ordonanță și de un singur ofițer, a ajuns la *Scutari*, fără alt bagaj decât o perie de dinți, un piepten și un prosop. Voevodul *Putoic* era frânt cu desăvârșire și a trebuit să fie purtat pe mâni de soldați de-alungul munților dela *Scutari*.

Bani nimiciți. În *Mentone* a răposat zilele acestea un mare proprietar, cu numele *Bosano*. Înainte de-a muri a lăpădat în foc câteva teancuri de bancnote în valoare de 52 mii de franci; afară de aceasta a mai distrus alte 38 de mii de franci, de osrece s'a convins, că „banul este răul cel mai primejdios al omului“.

Pentru săracii meseriașilor noștri. La darurile de Crăciun ale Reuniunii meseriașilor sibiieni au mai dăruit: *Preacuvioșia Sa Dr. Ilarion Pușcariu*, arhimandrit și vicar arhiepiscopesc, 10 cor., *Prea stimata doamnă Ana Dr. Moga n. Bologa*, 5 cor., *Dr. Vasile Stan*, profesor sem. 3 cor., *Vic. Tordășianu*, cu prilejul intrării sub arme a notarului *Reuniunii Stefan Duca*, 2 cor. și *Preaestimatul Domn Dr. Ioan Popp* e. si r. medic de stab superior penz. 2 rânduri de vestimente bune. Apelând și la alți generoși contribuenți, aducem sincere mulțumiri pentru darurile încuse. Pentru comitetul Reuniunii meseriașilor sibiieni: *Vic. Tordășianu*, preșident.

Școala și războiul. O instructivă și importantă expoziție s'a deschis ieri, *Duminecă*, în *Budapesta*. După exemplul dat în *Germania* și în *Austria*, s'a organizat în capitala țării o expoziție cu material adunat în mod sistematic dela școlile comunale din acest oraș. Întreprinderea se numește: *Expoziție pedagogică pentru studul copiilor în timp de război*. Instalată în salele unei școli primare (în strada *Papnövalde*), are cinci grupe: 1. Școlile și învățământul capitalei în vremea războiului; 2. Învățăturile războiului și copiii: Resultatele datelor adunate în capitală și în provincie asupra felului cum înțeleg copiii din școală războiul; colecțiuni de desene și creațiuni de școlari; 3. Influența războiului în munca educativă și instructivă a școlare; 4. Viața și activitatea societăților de cercetăși în timp de război; 5. Lucrarea de ajutorare în război a tinerimii școlare. — La fiecare grup se dau lamuriri trebuincioase din partea specialiștilor. Expoziția rămâne deschisă până la 1 Februarie 1916, zilnic între 10—1 și 3—6 d. s. Intrarea este gratuită pentru ori și cine.

Teatru.

Marti, în 28 Decembrie: *Vienzele*, comedie în 3 acte de *Herman B. hr.*

Note și impresii.

Când se va stânge soarele... Fiziicienii erudiți ne spun, că după milioane de ani n'are să mai lucească soarele. Mărețul astru, care împrumută planetelor lumină și căldură, se va stânge.

Când dătorul de viață, în sistemul nostru planetar, se va schimba într-o masă rece, o serie întreagă de lumi moarte are să se rostogolească în golul infinit către un scop necunoscut. Dar nu multă vreme.

Soarele stâns nu mai poate fi centrul marilor și micilor planete. Ordinea se sparge, masele fără viață, — în urma legilor atracțiunii, — se vor prăbuși unele asupra altora. Din catastrofa g-ozavă are să se nască un nou soare, cu planete nouă, cu luni nouă, cu stele nouă.

Și o nouă viață își va lua începutul, poate mai bună, decât a pământului de astăzi.

Războiul.

Atacuri s'au dat din partea Rușilor la frontul basarabean în contra mai multor poziții de ale trupelor noastre, dar toate au fost respinse cu pierderi mari pentru dușman. Într'alt loc Rușii s'au apropiat de pozițiile noastre, dar au fost luați la goană.

La frontul dela apus e foc viu de artilerie. Pozițiile pierdute au fost toate recucerite de Germani, și Franzezii au fost alungați din ele.

La frontul italian e foc de artilerie pe întreaga linie. Un atac de infanterie al dușmanului a fost respins.

În *Muntenegro* au fost făcuți de nou 600 de prizonieri. Poporațiunea se refugiază în *Albania*. La *Salonic* se va da în curând o luptă mare, decizătoare. Francezii și Englezii fac întărituri puternice de apărare.

¹ S. Mehedinți: Cătră noua generație, pg. 81.
² V. Pârvan o. c. pg. 1.
³ C. C. Dicușescu „Vechimea creștinismului în România“, pg. 30.

Nr. 608/1915.

(225) 1-3

Concurs.

Pentru întregirea postului de paroh din parohia de cl. III. **Blăjeni-Grosuri**, se descrie concurs nou, a doua oară, cu termen de **30 zile** dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Venitele sunt cele cuprinse în coala B. Cererile sunt a se instrua conform normelor din vigoare și a să așterne în termenul deschis la subsemnatul oficiu protopresbiterial.

Petenții, au să se prezinte în zi de Duminică ori sâmbătoare în biserică pentru a cânta, cuvânta și eventual celebra.

Brad, la 3 Decembrie 1915.

Oficiul protopresbiterial gr. or. român al Zarandului în conțelegere cu comitetul parohial.

Vasile Damian
protopresbiter.

Nr. 400/1915.

(226) 1-3

Concurs.

Pentru întregirea postului de paroh din parohia de cl. a III a **Federi**, din protopresbiteratul Hațegului, se publică, în conformitate cu înaltul ordin consistorial din 7 Nov. a. c. Nr. 8824 Bis., concurs nou din oficiu cu termen de **30 zile** dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Venitele sunt cele statorite în coala B. pentru întregirea dela stat.

Concurenții să-și înainteze cererile instruite conform normelor în vigoare subsemnatului oficiu în termenul arătat și să se prezente la biserică spre a cânta și predica, eventual a celebra.

Hațeg, la 4/17 Decembrie 1915.

Oficiul protopresbiterial gr.-or. al tracului Hațeg.

Dr. Cornel Popescu
protopresbiter.

Nr. 301/1915.

(227) 1-3

Concurs.

Pentru întregirea parohiei de cl. III **Bejan** cu fiia **Mintia**, se publică concurs cu termen de **30 zile** dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Venitele sunt cele fasonate în coala B. pentru întregirea dela stat.

Viitorul preot va avea să locuiască în Mintia — fiind stațiune ferată în loc, — dar se va fugriji singur de cuartir.

Concurenții au să-și aștearnă cererile instruite conform normelor în vigoare în termenul prefript, subsemnatului oficiu protopresbiterial, și până inclusive 8 zile înainte de a legere să se prezinte poporului în biserică spre a cânta, resp. celebra și cuvânta.

Deva, la 28 Iulie 1915.

Oficiul protopresbiterial Deva.

Dr. Ioan Dobre
protopresbiter.

Nr. 894/1915.

(222) 3-3

Concurs.

Pe baza rezoluției Preaveneratului Consistor arhidiecezan dela 26 Noembrie 1915 Nr. 10816 Școl. se publică concurs pentru întregirea postului de învățător la școala confesională ort. română elementară din **Agnita**, cu termen de **30 de zile** dela prima apariție în „Telegraful Român”.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt:

1. Salarul legal, dela biserică și dela stat, solvibil în rate lunare anticipative.

2. Cvartir natural în edificiul școlai și lemnele de foc trebuincioase.

3. Grădină de 600 m. □ din care 1/4 va trebui cultivată cu pomi, pentru care lucru învățătorul va primi o remunerație anuală de 200 cor.

Dela învățător se cere, pe lângă instrucțiunea regulată în școală a elevilor, să țină în serile de iarnă de 2-3 ori pe săptămână școală cu tinerimea adultă, să facă producțiuni cu elevii în presara hramului școlai (Sf. Andrei), să inițieze cor cu care să cânte la sf. liturgie și pe elevii mai mari și destoinici să-i pregătească ca cu timpul să poată deveni cântăreți de strună, întru cât va fi posibil.

Cererile de concurs înzestrate cu documentele cerute de legile în vigoare, să se înainteze subscrisului, iar concurenții să se prezente în vreo Duminică sau sâmbătoare în biserică spre a-și arăta destoinicia în cântări și a face cunoștință cu poporul.

Agnita, 5 Decembrie 1915.

În înțelegere cu comitetul parohial concernent.

Ioachim Muntean
protopop.

Nr. 892/1915 prot.

(223) 3-3

Concurs.

Pe baza rezoluției Preaveneratului Consistor arhidiecezan dela 1 Decembrie 1915 Nr. 11983 Bis. se publică concurs de capelan cu drept de succesiune pe lângă neputinciosul paroh **Mihail Păcală** din parohia de clasa a III-a **Șulumberg**, protopresbiteratul Agnitei, cu termen de **30 zile** dela prima apariție în „Telegraful Român”.

Emolumentele împreunate cu această funcțiune sunt jumătate din toate venitele din parohie fasonate în coala B pentru întregirea dela stat, afară de congruă, care compete înțreagă parohului.

Cererile de concurs înzestrate în sensul egilor în vigoare cu documentele necesare, să se înainteze subscrisului oficiu protopresbiterial în termenul susindicat.

Agnita, 5 Decembrie 1915.

Oficiul protopresbiterial ort. român al Agnitei, în înțelegere cu parohul și cu comitetul parohial concernent.

Ioachim Muntean
protopop.

Nr. 539/1915.

(221) 3-3

Concurs.

Pe baza deciziei Cons. Nr. 11,344/1915 pentru ocuparea postului învățătoresc din comuna bisericească **Ludești-Costești** se publică concurs cu termen de **30 zile** dela prima publicare, pe lângă salarul statorit de normele în vigoare. Salarul este asigurat prin sjetorul de stat, acordat deja, de care a beneficiat și învățătorul demisionat.

Concurenții să-și înainteze cererile instruite conform normelor în vigoare la oficiul protopresbiterial gr.-or. în Orăștie și să se prezinte înainte de alegere la biserică spre a se face cunoscut poporului.

Orăștie, 30 Noembrie 1915.

Vasile Domșa
protopresbiter.

La Librăria arhidiecezană

se vând cu preț redus:

I. Recvizite pentru fizică.

	Cor.
Instrument arhimedic	5'85
Glob de aramă	3'10
Script	4'50
Cumpănă	2'50
Potcoave magnetice	—'60
Retorte	—'60
Sticle pentru udat	1'60
Prismă	3'10
Sticle măritoare	3'50
Vase papilare	3'10
Vase comunicatoare	3'10
Vas de ținut apă	4'30
Fălnic de sticlă	—'50
Pocale de sticlă	—'40
Rudă de sticlă și cauciuc	4'50
Țevi de sticlă	1'80
Cutii cu peatră brună	—'40
Sticle cu acid cal-clor	2'10
Colecțiuni cu mineralii	24 —
Colecțiunea plantelor	12 —
Colecțiunea insectelor	15 —
Colecțiunea corpurilor geometrice	6 —
Colecțiunea măsurilor	8 —

II Tabele de intuițiune.

Modelul mașinei de aburi	3 —
Să ne ferim de beuturi spirtuoase	1'50
Urmările beției	2'80
Himn	3 —
Cutii, conțin câte 16 tabele din istoria naturală, cutia	10 —
Orașul	5 —
Pădurea	5 —
Munții	5 —
Primăvara	5 —
Vara	5 —
Iarna	5 —
Curtea țărănească	6 —
Konyhakert	3 —
Făltitets	3 —
Palkó	3 —
Óreg koldus	3 —
Madarak etetés	3 —
Templom	3 —
Szántás, vetés, boronálás	3 —
Ruhamóság	3 —
Rostálás	3 —
Aratás	3 —
Asztalos műhely	3 —
Takács	3 —
Kapálás	3 —
Cséplés	3 —
Kovács	3 —
Czipész	3 —
Szűretelés	3 —
Table negre mari pentru școală (lungimea 1'5 m., lățimea 1'25 m.)	10 —
Standardul și emblema națională maghiară	4 —

Anunț.

S'a redus prețurile cărților:

1. Arhiepiscopul și metropolitul Andreiu baron de Șaguna, de N. Popea, arhim. și vicar arhiepiscopesc, dela 5 cor. la **2 cor.**

2. Memoria'l arhiepiscopului și metropolitului Andreiu baron de Șaguna, sau luptele naționale politice ale românilor 1846-1873, de N. Popea, arhim., vic. arhiep. Tomul I. dela 2 cor. 60 fil. la **2 cor.**

3. Insemnările unui trecător. Crâmpie din sbuciumările dela noi, de O. Goga, dela 3 cor. la **1 cor. 50 fil.**

4. Desvoltarea primatului papal și influința lui asupra creștinătății. Cercetări istorice, de S. Popescu, dela 1 cor. 25 fil. la **50 fil.**

Librăria arhidiecezană.

A apărut

În editura Comisiunii administrative a tipografiei arhidiecezane

Rânduiala Liturgiei**Carte de rugăciune**

pentru tinerimea gr.-or. ort. română

În care se cuprind: Rânduiala Liturgiei; rugăciune de dimineață; rugăciunea sfintei Treimi; rugăciune către Dumnezeu Fiul; psalmul 50 „Miluește mă Dumnezeu” etc.; Simbolul credinței; tropare de cerere; rugăciunea sfântului Eftem; rugăciunile mesei; rugăciune de toate zilele către Născătoarea de Dumnezeu; rugăciune către sfântul Nicolae; rugăciune înainte de mărturisire; rugăciunile înainte de împărțirea cu s. cuminecătură ale marelui Vasile și Ioan gură de aur; rugăciuni după împărțirea cu s. cuminecătură; rugăciunile de seară și rugăciunea cinstitei cruci.

Se află în deposit spre vânzare la **Librăria arhidiecezană**, și se vinde legată frumos, în culoare roșie, cu **40 fileri**.

Format plăcut, mic, pentru a se putea purta și în buzunar.

Revânzătorilor li se dă rabat **20%**.**A apărut**

În editura comisiunii administrative a tipografiei arhidiecezane

Testamentul

marelui arhiepiscop-mitropolit

Andreiu baron de Șaguna,

și se află în deposit spre vânzare la **Librăria arhidiecezană** cu prețul de **50 fileri** expedit prin postă + **5 fileri** porto postal.

A apărut în editura comisiunii administrative a tipografiei arhidiecezane:

R. Ruiz Amado:**Secretul succesului**

convorbiri teoretice și practice cu tinerii de 15-20 ani, traducere de **Vasile Stan**, profesor la seminarul „Andreian”. Cuprinsul: Succesul și fericirea. Problema succesului. Idei atavice. Zeificarea succesului. Zodia. Periodul fatal. Planul de luptă. Nu fumezi? Încă o țigaretă...? Păhărelele de beutură. Vorbele obscene. Steagul celor șapte voinici. Timpul e aur. Lectura. Jocurile. Sportul. Prieteniile. Cavalerism și Donchișotism. Viermele neadormit. Orientări. O putere... Noblețea adevărată. Inclinațiile și destoiniciile. Concurența socială. Capitalul celor demosteniți. O obiecțiune și o părere. Chemarea dumnezeiască. Munca împărțirea timpului. Statornicia. Impărțește ca să învingeri. Puterea de sus Adaus. Sfaturile unui părinte către fiul său.

După cum se vede din acest cuprins bogat, **Secretul succesului** e o contribuție însemnată la literatura noastră pentru tineret, astăzi destul de săracă.

Se află în deposit spre vânzare la **Librăria arhidiecezană** din Sibiu, exemplarul broșat (280 pagini format 8°) cu **2 coroane**.

Revânzătorilor se dă un rabat de **20%**.**VÂNZARE DE MOBILE.**

Din cauza aglomerației mari de mobile

vând cu prețurile cele mai reduse

aproape 20 de garnituri nouă și complete de dormit, prânzitor, odăi pentru domni, club și salon, mai departe arangiamente pentru bucătărie și bucăți separate, precum și covoară, perdele etc. etc.

Cu toată stima:

Emil Petruțiu,

fabricant de mobile,

Sibiu, Strada Sării Nr. 37. Telefon Nr. 47.

(224) 2-6

Sprijiniți industria română!

VASILE BAN,

◆ depozit de încălțăminte — la „Cisma mare roșie” ◆
SIBIU, strada Ocnei (Burgergasse) Nrul 7, SIBIU.

Atrag atențiunea onoratului public din loc și jur că mi-am asortat

depozitul cu ghete

de tot felul și de lux pentru copii, dame și bărbați.

Prețul după cursul zilei.

1500 părechi de boconci

cu prețul dela 20 cor. până la 28 cor. lucrați din materialul cel mai bun pentru domni, muncitori și militari.

Serviciu prompt.

Tot același depozit se află și în strada Cisdădiei Nr. 49 sub firma

L. BAN.

(197) 8-10